

ФРОНТОВИЙ ШОФЕР ДОСІ В СТРОЮ

Час невпинно летить і все далі відходять від нас грізні роки Другої світової війни. Ось уже 73-тю річницю визволення Зарічненщини від фашистських загарбників відзначаємо ми цьогорічного березня. І боляче від того, що з кожним роком стає все менше тих, хто безпосередньо захищав нашу країну, а з тим звільняв і поневолену Європу від гітлерівської агресії – наших героїчних ветеранів. Невблаганно йдуть вони від нас за вічну межу. На території району в живих залишилось лише декілька колишніх фронтівиків. Один із них - Іван Максимович Масюк з села Іванчиці, який у складі 2-го та 3-го Українських фронтів пройшов з визвольними боями всю Угорщину, Австрію, штурмував Будапешт та Відень, а про закінчення війни дізнався на визволеній землі Чехословаччини. В січні йому виповнилося 92 роки, тож важко дається ветерану кожен прожитий день. Та він належить до покоління, чия воля до життя гартувалася воєнними випробуваннями, а отже – тримається.

Народився Іван Максимович в 1925 році, в селі Іванчиці. У родині було восьмеро дітей, з-поміж них Іван був найстарший, а відтак – рано звалив на себе майже всю дорослу селянську працю,

1944 року, в нас з'явилися і передові частини Червоної Армії. А з приходом радянської влади, в районі розпочалася загальна мобілізація – на фронт призивали і вже дорослих чоловіків, і повнолітніх хлопців. Забрали і мене, хоча я ще не зовсім відійшов від тифу, на який був занедужав. Отак, хворий, разом з іншими мобілізованими, пішки добирався до Дубровиці, на

призовний пункт. На медичній комісії, побачивши, що я ще не

штурмі Будапешта, який ми взяли 13 лютого 1945 року, вибивши звідти фашистів. Не менш запеклим видався і бій за місто Папа в західній частині Угорщини. А далі мене сильно контузило і я потрапив в госпіталь. Сталося це під час ворожого авіанальоту на підступах до Австрії – я саме був за кермом свого вантажного «Доджа», як налетіли німецькі літаки і заходилися «утюжити» нашу колону. Всі кинулися врозсіпну, покинувши техніку. Замкомандира нашої 59-ої артбригади, підполковник Єрмаков, якого я возив, теж зіскочив у кювет, кричить мені, щоб я також ховався. А як кинеш машину – її ж розбомблять... Погнав її під обстрілами та бомбардуваннями до лісу. Тільки залишив автомобіль замаскованим між деревами, як раптом вибух і в очах враз потемніло... Отямився вже на санітарних ношах – ні живий, ні мертвий. Говорити не можу, ледве вимовив по складах, хто я і звідки – кілька разів повторив, щоб розчули...»

За цей бойовий епізод Іван Масюк, коли він, по суті, врятував машину від бомбардування, ризикуючи своїм життям, і був нагороджений медаллю «За відвагу». Після короткого лікування в госпіталі, солдат повернувся назад у свою військову частину і з боями визволяв вже Австрію, штурмував її столицю Відень. Війну

ветеран був нагороджений орденами Вітчизняної війни та «За мужність», а також багатьма ювілейними медалями.

Після демобілізації Іван Максимович довгий час трудився водієм у різних господарських сферах району: у райспоживспілці, держлісгоспі, автоколоні та ін. На пенсію вийшов у 1984 році. Удвох з дружиною Марією Федорівною вони виховали троє дітей: двоє синів і дочку, які подарували їм 10 внуків та 23 правнуки. Нині дружини вже немає поруч, не стало вже й одного сина ветерана – Володимира. Тож, зараз підтримують літнього батька у всьому і допомагають йому дочка Ганна, яка проживає з ним, та другий син Іван. Втім, незважаючи на свої 92 роки та все пережите, Іван Максимович ще й сам досить бадьоро і жваво виглядає, виразно, до дрібниць, пам'ятає цифри та імена навіть з часів війни, а ще має неабияке почуття гумору. «На свята дід ще може запросто перехилити сто грамів накомівських зі стакана-гранчака, бо іншої посуду не визнає. А зимою, навіть у мороз, він ходить по дворі без верхнього одягу, в одній рубашці – з гордістю зазначає його внук Віктор, з яким ми навідались до ветерана. – Одним словом, справжній, загартований фронтвик-десантник...» Тож, хочеться

допомагаючи батькам. Проте, це не завадило йому закінчити 4 класи польської школи. А потім почалася війна...

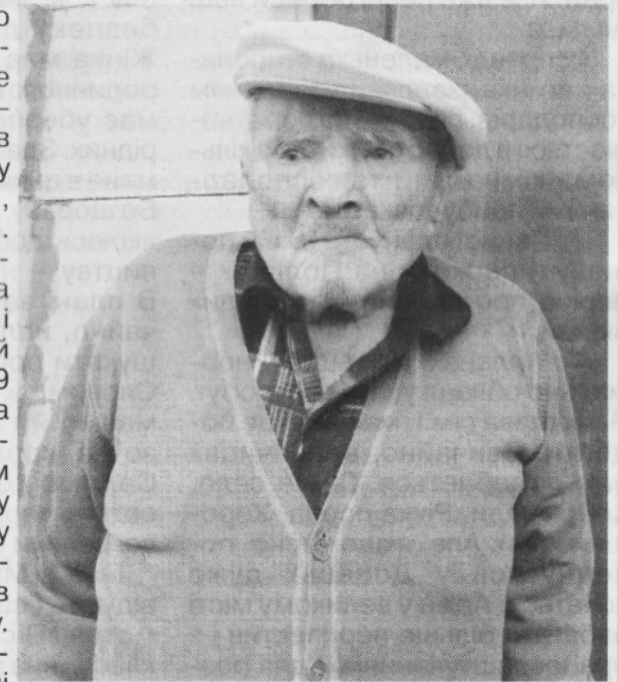
- Спочатку німці напали на Польщу і буквально за два тижні повністю її зайняли, - розповідає про ті далекі і страшні роки Іван Максимович. - Та на цьому німець не зупинився і в 1941-му пішов і на Радянський Союз. Почалась фашистська окупація, під час якої людям з Іванчиць не раз доводилось ховатися в лісах під Соломиром. А одного разу гітлерівці спалили нашу стару хату - було горя, вам і не передати. Крім німців, дошкуляла і так звана «партизанка» - ходили по довколишніх лісах озброєні банди «бульбашів» та червоних партизанів, які грабували серед ночі і так скривджених війною людей. Не раз і одні, і другі стукали вночі у двері: «Відчини, бо спалимо...» Трохи легше стало, коли в наші краї прийшли регулярні партизанські загони під командуванням Сидора Артемовича Ковпака, котрі не дозволяли собі так збиткуватися та відбирати у людей останнє... Потім, навесні

повністю оклигав від хвороби, мене спочатку хотіли відправити назад додому - долікуватися. Але, хтось із старших чинів, пам'ятаю, сказав: «Дома он еще сбежит и пойдет в бандеровцы...» Тож, разом зі всіма, мене ешеленом відправили спершу у Новочеркаськ Ростовської області, затим у м. Орджонікідзе Осетинської АРСР, де я пройшов трьохмісячну підготовку на водія та курс молодого бійця. У подальшому, був направлений в запасний полк, що базувався в Мінську, а потім з ним - на Житомирщину. Звідти, у складі вже 59-ої артилерійської бригади 114-ої стрілецької дивізії й потрапив на передову, в Угорщину.

Там, на угорській землі, й відбулось перше бойове хрещення Івана Масюка. Будучи фронтовим водієм, він в багатьох найважчих ситуаціях показав себе хоробрим бійцем, відтак, невдовзі був нагороджений медаллю «За відвагу» - першою своєю бойовою нагородою. «На території Угорщини тоді йшли жорстокі бої буквально за кожен метр землі, - згадує ті фронтові події сивочолий ветеран. - Особливо кровопролитними вони були при

закінчив у Чехословаччині - саме там 8 травня 1945 року він зустрів радісну звістку про Перемогу. Але, після закінчення війни фронтовик не відразу повернувся додому - ще чотири роки продовжував військову службу спершу у Білій Церкві на Київщині, затим у Полоцьку на Білорусі. Служив весь час у своїй 114-ій дивізії, яка на той час стала вже повітряно-десантною, і навіть, як справжній десантник, здійснив 9 стрибків з парашутом. За відмінну службу тричі заохочувався командуванням відпусткою, а одного разу навіть приїхав додому військовим «Студебеккером», перебуваючи в армійських справах у Пінську. Демобілізувався Іван Максимович і приїхав у рідні Іванчиці лише в 1949 році. На той час груди фронтовика прикрасили 4 бойові нагороди: медаль «За відвагу», медалі «За взяття Будапешта», «За взяття Відня» та «За перемогу над Німеччиною». У вже повоєнні роки

щиро побажати Івану Максимови-

вичу міцного здоров'я, триматися так і далі та ще не один рік бути з нами, щоб було в кого вчитися мужності та незламності нинішньому молодому поколінню.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ